

Ruská publicistika, Jazyk

(Adamka, P.: Ruská publicistika, Jazyk, Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, 1. vyd., Nitra, 2011, 108 s., ISBN 978-80-8094-838-2)

Daniela Tkáčová, Filozofická Fakulta PU, tkacova.daniela@gmail.com

Vývin a stav publicistického štýlu potvrdzuje každému, kto sa zaoberá jeho problematikou, že pri jeho rozvetvovaní a sémantickom obohacovaní nehrajú úlohu len racionálne príčiny, ale že jazyk sa obohacuje aj zásluhou obraznej asociatívnosti.

P. Adamka sa venuje analýze jazyka súčasných ruských denníkov. Jeho teoretické znalosti mu umožnili ponúknuť systémovo ucelenú koncepciu jazyka publicistického štýlu. Podujal sa na zhrnutie problematiky, ktorá bežnému slovenskému čitateľovi nie je veľmi známa. Uvedomujúc si dominantné postavenie masmédií a ich úlohu v evolúcii jazyka, zachytávanie spoločenských zmien a procesov cez komplexné riešenie dynamických javov v ruskom jazyku viedlo k napísaniu monografie *Ruská publicistika (Jazyk)*. Monografia je výstižným zhrnutím tejto problematiky.

Autor svojím prístupom k problematike zúročil nielen dosiahnutú úroveň poznania a postupov, ale našiel aj svojský, originálny prístup ku komplexu problémov, ktoré už boli riešené jeho predchodcami. Ťažiskom jeho výskumu je vystihnutie variability, jedinečnosti a závažnosti jazyka súčasnej ruskej publicistiky. Autor prispel rozhodujúcou mierou k rozvoju obraznosti a tým aj k rozvoju rozpätia lexikálnej, syntaktickej a najmä sémantickej stránky jazyka ruskej publicistiky.

P. Adamka využíva nielen hlboké znalosti slovenčiny a ruštiny, ale vo všeobecnosti výstižné a názorné príklady, ktorými dokumentuje opodstatnenosť formulovaných vedeckých téz. Jeho tvorivý proces má za cieľ rozšíriť hranice poznania a v tomto procese je úloha jazyka veľká a nezastupiteľná.

Adamkove úvahy obsiahnuté v práci sú zároveň prienikom do princípov medzilidskej komunikácie. Autorova interpretácia je invenčná, posúvajúca dopredu poznanie sféry komunikácie, ktorej sa v slovenskom vedeckom kontexte venuje veľká pozornosť.

Autor monografie využíva na dokumentovanie svojich koncepcií predovšetkým priestor jazyka masovokomunikačných prostriedkov, ktorý v súčasnosti zohráva mnohostrannú úlohu. Často exponuje situáciu, keď prístupné jazykové prostriedky zo štandardného inventára nestačia na vyjadrenie toho, čo je predmetom komunikácie. Účinne kombinuje svoje koncepcie s ozrejmovaním tvorby mnohých významných svetových, predovšetkým ruských, autorov. To všetko pridáva jeho zisteniam primeranú vedeckú zovšeobecnenosť.

Analýza krátkych publicistických textov alebo súvetí, zo zorného uhla jazyka publicistiky, súčasne ukazuje dialektickosť a systémovosť každého autentického vyjadrenia. Prístup z rozličných aspektov pomáha odhaliť v úryvkoch to ústredné, cielené - hierarchiu vnútorných hodnôt a neustálu flexibilitu jazyka. Autor sa primárne zaoberá aj vetnými schémami a sekundárne ich lexikálnym naplnením.

Adamkova kniha je cenným príspevkom k rozvoju jazyka ruskej publicistiky. Autor dialekticky preskúmal zdanlivo čiastkový problém. A práve schopnosť vidieť javy v súvislostiach mu umožnila vysloviť zovšeobecňujúce postrehy, ktoré sú zaujímavé pre každého vnímavého čitateľa.

Monografia poskytuje informácie o vývoji ruskej periodickej tlače odrážajúcej spoločenské a politické procesy od 18. storočia až po súčasnosť. Je výsledkom tvorivej a systematickej práce autora. Obsah monografie je rozdelený do krátkych, ale vzájomne

súvisiacich častí, ktoré tvoria jeden kompaktný celok. Napriek používaniu najfrekventovanejších lexikálnych spojení, významy neznámych pojmov priblížil zaujímavou metódou použitia slov v kontexte a súčasne poskytol aj stručnú charakteristiku publicistických prejavov. Prípadné nejasnosti a neznáme pojmy sa vysvetľujú pod čiarou. To všetko bezpodmienečne prispieva k lepšiemu pochopeniu subjektívneho zámeru autora a tým aj k rozšíreniu slovnej zásoby cieľovej skupiny.

Kniha je určená čitateľovi, ktorý sa zameriava predovšetkým na problematiku lexiky a jazyka publicistického textu, ktoré majú poslúžiť ako zdroj informácií. Monografia môže slúžiť ako doplnková literatúra pri sprístupňovaní vedomostí z tejto oblasti.

Finálnym efektom monografie je odovzdanie aktuálnych informácií z rôznych oblastí spoločenského života, oboznámenie s aktuálnou terminológiou, uľahčenie a zlepšenie komunikatívnej schopnosti čitateľa v ruskom jazyku masovej komunikácie.

Autor slovenskej monografie sa neuspokojuje s interpretáciou dosiahnutého a buduje ďalšie vlastné teoretické koncepcie. Výsledkom je práve spomínaná monografia, ktorá je voľným pokračovaním monografie *Ruská publicistika (Štýl)*.